

Информация за изпълнение на етап на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания - 2017 г.
Основна научна област:
Хуманитарни науки
№ на договор:
DN20-4_2017
Начална и крайна дата на проекта:
11.12.2017 - 11.12.2020
Заглавие на проекта:
Посттоталитарното българско кино – модели и идентичности
Базова организация:
Институт за изследване на изкуствата - БАН
Партньорски организации:
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Проф. д-р Надежда Михайлова Михайлова [Маринчевска]
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
60 000 лв.
Интернет страница на проекта (ако има такава):
Научни публикации по проекта:
I. Издание по проекта - сборник от научна конференция Post-Totalitarian Cinema in the Eastern European Countries - Models and Identities , София, ИИИЗк, 2019 ISBN 978-954-8594-79-0 В сборника са публикувани 11 статии на членове на екипа: <ol style="list-style-type: none">1. Bratоеva-Daratchieva, Ingeborg. Bulgarian Film 1988-2018: Crossing Borders, Conquering Territories2. Marinchevska, Nadezhda. Rethinking National Identity Crises in Bulgarian Animation – the New Generations3. Mårtonova, Andronika. Identity Dialogues: An Approach towards the Theoretical Framework in the Aspects of Modern Bulgarian Film4. Donev, Alexander. On the Typology of Self-financed Bulgarian Feature Films After 19905. Staykov, Alexander. Considering the Crisis in Bulgarian Film of the Decade after the Fall of the Totalitarian Regime6. Doncheva, Teodora. Auteur Interpretations in Documentaries7. Gotzeva, Elitza. The Specific National Poetics and New Archetypes in the Post-Totalitarian Bulgarian Film8. Alexandrova, Petya. Bulgarian Feature Short Film Adaptations in the

Twenty-First Century

9. Astrukov, Iosif. Borders of New Bulgarian Experimental Film
10. Neykova, Radostina. Fragments of Bulgarian Cinema for Children. Aesthetics and Communication
11. Spassov, Rossen. (Bulgarian) Film Criticism in a Constant State of Transition

II. Издание по проекта - специализиран брой на сп. **Проблеми на изкуството** – бр. 4/ 2018 ISSN 0032-9371

Публикувани са 10 статии на членове на научния екип:

12. Маринчевска, Надежда. „Кризата на идентичността“ и българското анимационно кино през 90-те години на ХХ век
13. Стайков, Александър. Динамика на глобалното и локалното в новото българско игрално кино. От „Възвишение“ до „Ага“
14. Гоцева, Елица. „Укротяването на опърничавата“ или за женските образи в съвременното българско кино
15. Александрова, Петя. Българското експериментално късометражно кино
16. Михайлов, Янчо. Маргиналите в киното или маргинално кино?
17. Нейкова, Радостина. Съвременни български фантастично-приключенски истории за деца и юноши
18. Мъртонова, Андроника. Пътешественици с кинокамера: загадъчните Люба и Никола Кутинчеви
19. Маринчевска, Надежда. Озарения в полите на Витоша. Летопис на ранното кино в София 1896-1915
20. Димитрова, Мая. Помощ от публиката. Българските филми и техните зрители в началото на ХХI век
21. Александрова, Петя. Аудио-визията. Производство, разпространение, показване

Монография – I част от предвидената за II етап монография за българското независимо кино

22. Донеv, Александър. Независимите като фактор за промяната във филмовата индустрия. От Едисон до Нетфликс. София:ФънТези, 2019 ISBN 978-619-91267-0-7, 304 страници
23. Bratoeva-Daraktchieva, I.. Borders, border-crossing and identity in recent European cinema. In: Art Readings 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 207-216
24. Marinchevska, N. European avant-garde visual concepts in the contemporary Bulgarian animation. In: ART READINGS 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 243-254
25. Александрова, ПЕТЯ. Женската следа при късите форми и на Златна роза. АРТизанин, бр.15 (декември) 2018 г. ISSN 2535-1273
26. Александрова, Петя. Късометражните игрални филми като алтернативно кино. В: Изкуствоведски четения 2018 – Ново изкуство. Изкуството в Европа – модели и идентичности. София: ИИИЗк, 2019 ISSN 1313-2342, 495-501

27. Аструков, Йосиф. Фотографията като попкултура. В: ART READINGS 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 78-92
28. Братоева-Даракчиева, Ингеборг. Балканско кино за тялото, душата и духа. Списание Кино, 2/2018, ISSN:0861–4393, 22-26
29. Димитрова, Мая. Рецепция на българския игрален филм. АРТизанин, бр. 15 (декември) 2018 ISSN 2535-1273
30. Донеv, А. Аспекти на уестърнизацията в два съвременни германски филма . Art readings 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 464-472
31. Донеv, А. Берлинале форум 2019: Историята се повтаря, киното не бива, АРТизанин, С., бр.19, април 2019 стр. 47-55
32. Донеv, А. Независимо българско кино през ХХI век: Опити за дефиниции и характеристики. АРТизанин, бр.15, декември 2018 стр. 15-18
33. Донеv, Александър. Киното е мъртво. Следва възкресение. АРТизанин, , бр.12А, 2018, 170-208 ISSN 2535-1273
34. Дончева, Т. Възстановките в документалното кино. В: Сборник доклади от Международна научна конференция "Истини и лъжи за факти, новини и събития" - Русе, т. 2, Изд. Регионална библиотека „Любен Каравелов“, 2018, ISBN:978-619-7404-04-3
35. Дончева, Теодора. Мълчанието на фестивала. Кино, бр. 05/06, 2018, ISSN:0861–4393, 56-58
36. Дончева, Теодора. Националната идентичност според възстановките от българските документални филми. In: ART READINGS 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 318-328
37. Дончева, Теодора. Силата на възстановките. АРТизанин, брой 15, 2018 ISSN 2535-1273
38. Маринчевска, Надежда. Българското анимационно кино след 1989 – кризи в осмислянето на националната идентичност. В: Годишник НАТФИЗ 2017, София, НАТФИЗ, 2018, сс. 129-137 ISSN 1314-0760
39. Маринчевска, Надежда. Подем и зрялост на анимационното кино. Кино, бр.1, 2018. ISSN 0861-4393
40. Маринчевска, Надежда. Поезия и анимация. Кино, бр. 3-4, 2018, с. 29-34, ISSN 0861-4393
41. Мартонова, А. Версии на дружбата: българският документален филм „Утро над Корея“ (1955) върху екрана на архивите. — В: Сборник доклади от Международна научна конференция "Истини и лъжи за факти, новини и събития" - Русе, т. 2, Изд. Регионална библиотека „Любен Каравелов“, 2018, ISBN:978-619-7404-04-3, 142-148
42. Мартонова, А.. Видимо и невидимо отвъд "Снимка с Юки". АРТизанин, бр. 18, 2019, ISSN:2535-1273, с. 112-118
43. Мартонова, А. Става ли най-накрая Азия интересна за българското кино? // АРТизанин, № 15, декември 2018, ISSN 2535-1273, с. 40 – 44
44. Нейкова, Р. Съвременно българско детско кино, АРТизанин, № 15, декември 2018, ISSN 2535-1273

45. Нейкова, Радостина. Съвременно изкуство за деца и юноши – между традиционното и дигиталното. В: Проблеми на изкуството 2018 – Изкуството в Европа – модели и идентичности, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 255-268
46. Спасов, Росен. Външна гледна точка към българското кино. „АРТизанин“, бр. 17, февруари 2019 ISSN:2535-1273
47. Спасов, Росен. Критическа рецепция на българското игрално кино в интернет. АРТизанин, бр. 12, 2018 ISSN 2535-1273
48. Стайков, Александър. Българският филмов пазар в общоевропейския контекст – взаимодействия и перспективи. ART READINGS 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 348-355
49. Статулов, Деян. Българското кино и възродителният процес. In: ART READINGS 2018 – New Art Module, Art in Europe: models and identities, София: ИИИЗк, 2019, ISSN 1313-2342, 310-317
50. Статулов, Деян. Между истината и идеологията. Пропагандни практики в българското игрално кино през 50-те години на XX век. В: Сборник с доклади от Международна научна конференция, 24-25 април 2018 г., Изд. Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе, Т. 2 с ISBN 978-619-7404-04-3, с. 175-182
51. Статулов, Деян. Моделът „Възвишение“. АРТизанин, бр.15 (декември) 2018 г. ISSN 2535-1273

Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Целта на проекта е да бъде проведено цялостно системно и многоаспектно проучване на българското кино в периода след 1989 г. Това е първото по такъв мащаб изследване на българското кино, включващо както традиционното му осмисляне в рамките на българската и европейската култура, така и негови маргинални форми. Ще бъдат уточнени спецификите на българския творчески филмов процес в колебанията му между глобализацията и националната идентичност, както и изкривяванията, които сравнително често се получават под влиянието на чуждестранни копродуценти. Ще бъде анализирана коренно новата ситуация на финансиране на филмовата индустрия през последните 30 години в сравнение с тоталитарния период от развитието на българското кино, както и промените, които се налагат от това в жанрово и стилово отношение. Предвижда се да се публикуват 5 монографии – за игрално, документално, анимационно, късометражно и независимо кино, както и тематичен сборник и сборник от международна конференция.

През **първия етап** се предвижда:

1. Уеднаквяването на методологията, уточняване на такива понятия като глобализация, преход, криза на идентичността, динамика на жанровете, типологизация, нови архетипи, нови публики и т.н. Основната цел на проекта е при планирания непрекъснат обмен на идеи, въз основа на обща методология, да се създаде цялостна картина на творческия процес в българското кино от последните 30 години.
2. Ще се проведе международна методологическа конференция, която да очертае общите модели в процесите на кинематографиите в страните от Източна Европа и бившия Съветски съюз.
3. Очаква се и публикуването на специализиран брой на списание „Проблеми на изкуството“. Предвиждат се и публикации по темата на проекта и в други научни издания.
4. За популяризирането на проекта и разпространение на научните резултати от изследванията сред широк кръг филмови специалисти и кинематографисти са предвидени две кръгли маси в рамките на националните фестивали на игралния филм „Златна роза“ и на документалния и анимационен филм „Златен ритон“
5. Проектът предвижда пряка връзка с образованието на докторанти и студенти чрез серия от академични лекции.
6. Приложната част на проекта включва създаване на поредица

видеоанкети с изтъкнати български кинематографисти. Видеоматериалите ще допълват постепенно архива на Института за изследване на изкуствата.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹	Бележка²
Базова организация:	
Институт за изследване на изкуствата, БАН	
Ръководител на научния колектив	
Проф. д-р Надежда Михайлова Михайлова [Маринчевска] (ИИИЗк)	
Участници:	
Проф. д-р Ингеборг Георгиева Братоева-Даракчиева (ИИИЗк)	
Проф. д. изк. Мая Любомирова Димитрова (НАТФИЗ)	
Доц. д-р Андроника Мартонова (ИИИЗк)	
Доц. д-р Радостина Нейкова Нейкова (ИИИЗк)	
Доц. д. изк. Петя Александрова Александрова (НБУ)	
Гл.ас. д-р Теодора Емилова Дончева (ИИИЗк)	ПД
Гл.ас. д-р Йосиф Емилов Аструков (ИИИЗк)	ПД
Гл. ас. д-р Деян Иванов Статулов (ИИИЗк)	ПД
Д-р Александър Донев Ангелов (аудио-видео „Орфей“)	ПД
Д-р Александър Стайков Стайков (ИИИЗк)	ПД
Д-р Росен Маринов Спасов (Българска национална филмотека)	ПД
Янчо Георгиев Михайлов (ИИИЗк)	ДО
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

ФОНД
НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ

Министерство на образованието и науката

Партньорска организация:	
Участници:	

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

1. В резултат от семинарите, проучванията на екипа и проведената международна конференция бяха оформени общи методологически становища относно спецификите на понятията преход, глобализация, криза, криза на идентичността в българската филмова индустрия. Тези и други основни понятия са изложени в публикации на Ингеборг Братоева Даракчиева, Александър Донеv, Петя Александрова, Надежда Маринчевска и други членове на екипа.
2. Осъществено е проучване и подготовка на текстовете на петте, предвидени в проекта, монографии. Монографията на доц., д.изк. Петя Александрова **Предимства и предизвикателства на късите форми. Модели и практики на българското късометражно игрално кино** е в процес на редактиране и предпечат. Издадена е монографията на Александър Донеv **Независимите като фактор за промяната във филмовата индустрия. От Едисон до Нетфликс**. София:ФънТези, 2019 ISBN 978-619-91267-0-7, 304 страници, която е теоретична основа за монографията „Независимото българско кино“, предвидена за втората част от проекта.
3. От 2 до 5 ноември 2018 в град Велинград беше проведена международната конференция Post-Totalitarian Cinema in the Eastern European Countries – Models and Identities. В нея взеха участие **22** учени от **8** страни, между които изследователи от Университета в Реджайна, Канада; Абърдийн, Великобритания; Университета по изкуствата в Белград, Сърбия; Университета „Хиперион“ в Букурещ, Румъния; Националната академия по изкуствата „Т. Жургенов“, Казахстан; Университета за театър и кино „Шота Руставели“, Тбилиси, Грузия и др. В широка международна дискусия бяха открити сходства и различия в развитието на отделните пост-комунистически кинематографии. Основната част от дискусиите беше записана на видео и е достъпна за научен анализ.
4. Предсрочно е публикуван сборникът с резултатите от **Post-Totalitarian Cinema in Eastern European Countries: Models and Identities**, София, ИИИЗк, 2019 ISBN 978-954-8594-79-0. В изданието има 11 статии на членове на проекта. <http://bgcinema.bg/wp-content/uploads/2019/07/Post-totalitarian-kor-small.pdf>
5. Издаден е специализиран брой на сп. „**Проблеми на изкуството**“ (бр. 4/ 2018) по темата на проекта с 10 статии на членове на проекта. <http://artstudies.bg/?p=10411>
6. Проведена е кръгла маса **Българското игрално кино - модели и перспективи** на XXXVI фестивал на българския игрален филм „Златна роза“ (29.09.2018).

7. Изготвена е образователна програма за студенти по кино от ВУЗ от проф. д.изк. Мая Димитрова и са проведени редица лекции в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, Нов български университет и СУ „Климент Охридски“ от членовете на екипа проф. д. изк. Мая Димитрова, доц. д. изк. Петя Александрова, гл.ас. д-р Йосиф Аструков, д-р Александър Донев и др.
8. Осъществени са 8 видеоанкети с водещи български кинематографисти за архива на Института за изследване на изкуствата.
9. Сайтът на проекта е създаден и в процес на попълване с информация. <http://bgcinema.bg/>